

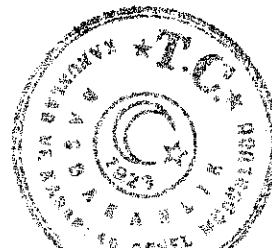
Sanay, Ticaret, Enerji,
Tabii Kayı, Bilgi ve Teknoloji
16.6.2009 1/718

GENEL GEREKÇE

Malumları olduğu üzere, banka kartları ve kredi kartlarının çıkarılmasına, kullanımına, takas ve mahsup işlemlerine ilişkin usûl ve esasları düzenlemek suretiyle kartlı ödemeler sisteminin etkin çalışmasını sağlamak amacıyla 5464 sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu 1/3/2006 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu Kanun ile banka ve kredi kartları piyasasında yer alan tarafların hak ve yükümlölüklerine ilişkin genel çerçeve çizilmiştir.

Diğer taraftan, kredi kartı ile yapılan işlemlerin hacminin artması neticesinde, kart çıkaran kuruluşlar arasında başlayan rekabet sonucunda kredi kartlarının kullanımı ile ilgili oldukça karmaşık hukuki ilişkiler ağı kurulmuş olduğu dikkate alındığında, uygulamada ortaya çıkan bazı sorunların çözümüne yönelik değışiklikler yapılmıştır.

Ayrıca, yaşanan küresel krizin toplum üzerindeki etkisi göz önünde bulundurularak, Kanuna kredi kartı borçlarının yeniden yapılandırılmasına ilişkin usul ve esasları belirleyen geçici bir madde eklenmiştir.

MADDE GEREKÇELERİ

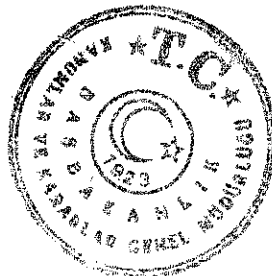
MADDE 1- Kredi kartı ücretleri; kartın kullanım süresi boyunca verilen çeşitli hizmetlerin ve operasyonel işlemlerin maliyetleri karşılığında kart hamillerine yıllık olarak yansıtılan bir bedeldir. Kart basımları, yurtdışından temin edilen kart plastikleri ve bunların üzerlerindeki çipler ile kart ve çip üzerine kart sahibine ilişkin bazı bilgilerin yazılması, operasyonel maliyetler, her ay düzenli olarak gönderilen ekstrelerin basım ve gönderilmesi maliyetleri, sigorta maliyetleri, uluslararası kredi kartı kuruluşlarına ödenen lisans bedeli ve çeşitli ücretler, müşteri hizmetlerini sağlamak için yedi gün yirmi dört saat çalıştırılan personele ödenen ücretler ve bunlara ilişkin yatırımlar ile teknolojik altyapı yatırımları maliyetleri oluşturan başlıca işlemler ve hizmetlerdir. Bu işlem ve hizmetleri karşılayacak bedellerin kredi kartı hamillerine yansıtılamaması kredi kartı faiz oranlarının rekabetçi bir şekilde belirlenememesine de yol açmaktadır.

6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu, 5411 sayılı Bankacılık Kanunu, 16/10/2006 tarihli ve 2006/11188 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı, 2006/1 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Tebliği, 5464 sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu, 4077 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun ve Borçlar Kanunu'nda yer alan düzenlemelerde bankaların banka ve kredi kartlarına ilişkin ücret talep etmesini engelleyen açık bir hüküm bulunmamasına rağmen banka ve kredi kartlarına ilişkin olarak bazı yargı kararları dikkate alındığında kredi kartı ücretlerinin yasal dayanağı bulunup bulunmadığı yönünde tereddütler ortaya çıkmıştır. Söz konusu tereddütlerin giderilmesi ve konuya ilişkin uygulamaların düzenlenmesine yönelik olarak müşterilerin bilgilendirilmesine yönelik yükümlülükler öngören bu fıkra da değişiklik yapılmıştır. Ayrıca, geçmiş uygulamalardan kaynaklanabilecek sorunların çözümüne yönelik olarak geçici 6 ncı madde eklenmiştir.

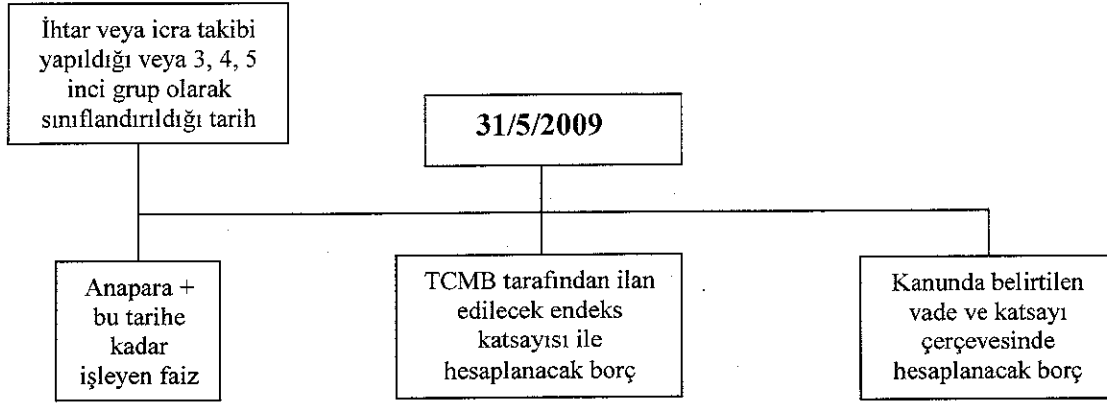
Diğer taraftan, ekonomide yaşanan ve ileride yaşanabilecek konjonktürel durumlar dikkate alınarak Kanunun 24 üncü maddesinde belirtilen sözleşmede öngörülen asgari tutarın dönem borcunun yüzde yirmisinden aşağı olmayacağı yönündeki düzenlemenin esnek hale getirilmesini sağlamak için Kurula, Hazine Müsteşarlığı ve T.C. Merkez Bankasının olumlu görüşlerini alarak bu oranı % 30'a kadar arttırma ya da % 10'a kadar azaltma yetkisi verilmektedir. Ayrıca, bu sınırlar dahilinde olmak üzere, Türkiye Bankalar Birliği, Kredi Kayıt Bürosu A.Ş., Bankalararası Kart Merkezi ve diğer ilgili kuruluşlardan sağlanacak kart hamillerinin ödeme alışkanlıkları, tahsis edilen limit tutarına göre kullanım durumları, risk değerlendirmeleri gibi kriterlere göre oluşturulacak gruplar itibarıyla da asgari ödeme tutarının farklılaştırılmasına imkan sağlanmaktadır.

Aralık 2008 itibarıyla 2,4 milyar olan takipteki kredi kartı alacakları tutarı, yüzde 42,7 artış göstererek Mayıs 2009 sonu itibarıyla 3,4 milyar TL'ye yükselmiştir. Nisan 2009 tarihi itibarıyla takipte izlenen bireysel kredi kartı sayısı 1.914 bine ulaşmıştır. Aralık 2008 döneminden Nisan 2009'a kadar takipte izlenen bireysel kredi kartı sayısı 350 bin adet artış göstermiştir.

Yaşanan küresel krizin toplum üzerindeki etkisi ile yukarıda yer alan veriler göz önünde bulundurularak, 31/5/2009 tarihi itibarıyla, kendisine ödeme için ihtar çekilmiş veya haklarında icra takibi başlatılmış ya da 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 53 üncü maddesi uyarınca Kurulca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde üçüncü, dördüncü veya beşinci grup krediler ve diğer alacaklar içerisinde sınıflandırılmış kredi kartı ana para ve faiz borcu bulunan kart hamillerinin bahse konu borçlarının bankalar veya varlık yönetim şirketlerince yeniden yapılandırılmasında ortak ve eşit uygulamalara tabi tutulmalarını sağlayacak usul ve esaslar belirlenmiştir.

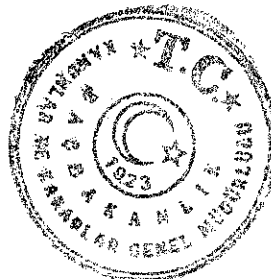
Geçici 5 inci maddede öngörülen hesaplama yöntemi aşağıda özet olarak gösterilmektedir.

Kredi kartı hamillerinin bankalar ya da varlık yönetim şirketleri ile yaptıkları ödeme planlarında ortaya çıkabilecek muhtemel gecikmeler halinde bu maddede öngörülen lehlerine uygulamalardan yararlanma imkanlarının sona erdirilmesi zorunlu olmaktan çıkarılmıştır. Ayrıca, söz konusu sona erdirme uygulamalarına gidilip gidilmemesinde dikkate alınacak kriterin de belirlenmesi yapılmış ve bu kriter, altı aylık vadede dahil olmak üzere bir yıl içerisinde taksitlerden herhangi birinin vade tarihinden itibaren 15 gün içinde ödenmemesi olarak tanımlanmıştır.

MADDE 2- Yürürlük maddesidir.

MADDE 3- Yürütme maddesidir.

BANKA KARTLARI VE KREDİ KARTLARI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TASARISI

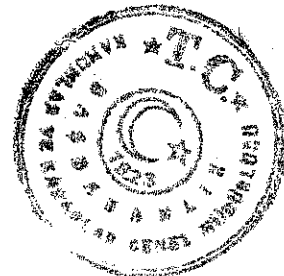
MADDE 1- 23/2/2006 tarihli ve 5464 sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanununun 8 inci maddesinin dördüncü fıkrası ile 24 üncü maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve Kanuna aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

“Kart çıkaran kuruluşlar, kartın verilmesi anında kart hamilini yeteri derecede bilgilendirmek ve talep edilmesi halinde, gerçekleştirilmiş işlemlere ait kayıtları otuz günü geçmemek üzere işlemin mahiyetine uygun bir süre zarfında sağlamakla yükümlüdür. Yurt dışı işlemlerinde bu süre altmış gün olarak uygulanır. Kart çıkaran kuruluşlar Kanunun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasında belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde 3.500 TL’ye kadar kullanım limiti tahsis ettikleri kredi kartları için 35 TL’ye kadar, 3.500 TL ve daha fazla bir tutarda kullanım limiti tahsis ettikleri kredi kartları içinse tahsis edilen limitin % 1’ini geçmeyecek şekilde belirleyecekleri bir tutarda yıllık kredi kartı kullanım bedeli talep edebilirler. Kredi kartı kullanım bedeli kart hamillerinden yılda bir kez ya da eşit taksitler halinde tahsil edilebilir.”

“Sözleşmede belirtilen asgarî tutar, dönem borcunun yüzde yirmisinden aşağı olamaz. Kurul, Hazine Müsteşarlığı ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının olumlu görüşünü alarak bu oranı yüzde otuza kadar arttırmaya ya da yüzde ona kadar azaltmaya veya belirtilen sınırlar dahilinde söz konusu oranı kart hamili grupları itibarıyla farklılaştırmaya yetkilidir. Hesap özetinde yer alan asgarî ödeme tutarı son ödeme tarihinde ödenmediği takdirde kart hamili ödenmeyen tutar için sözleşmede öngörülen gecikme faizi dışında bir yükümlülük altına sokulamaz.”

“GEÇİCİ MADDE 5- 31/5/2009 tarihi itibarıyla, kart çıkaran kuruluşlarca ya da varlık yönetim şirketlerince, kendisine ödeme için ihtar çekilmiş veya haklarında icra takibi başlatılmış ya da 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 53 üncü maddesi uyarınca Kurulca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde üçüncü, dördüncü veya beşinci grup krediler ve diğer alacaklar içerisinde sınıflandırılmış kredi kartı borcu bulunan kart hamilleri Kanunun yayımı tarihinden itibaren altmış gün içerisinde ilgili kredi kartını çıkaran kuruluşa ya da kuruluşun avukatlarına veya 5411 sayılı Bankacılık Kanunu kapsamında faaliyet gösteren varlık yönetim şirketine ya da ilgili şirketin yetkilendirdiği temsilcilerine yazılı olarak, güncel tebligat adreslerini de belirtmek suretiyle müracaat ederek, ikinci fıkrada belirlenen usule göre hesaplanacak borçlarını üçüncü fıkradaki koşullardan birine göre ödemek istediklerini beyan etmeleri halinde, düzenlenecek ödeme plânını imzalamaları şartıyla, icra takibine konu olmuş ise takip, dava masraf ve harçlarını ve nispi kanuni vekâlet ücretinin yüzde yirmibeşini de kabul edilen plan çerçevesinde ödeme hakkına sahip olurlar.

31/5/2009 tarihi itibarıyla, kart hamiline ödenmesi için ihtar çekilen veya hakkında icra takibi başlatılan kredi kartı ana para ve faiz borcu ya da kart hamilinin anılan tarih itibarıyla 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 53 üncü maddesi uyarınca Kurulca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde üçüncü, dördüncü veya beşinci grup krediler ve diğer alacaklar içerisinde sınıflandırılmış bulunan kredi kartı ana para borcu ile bu hesaplarda sınıflandırılma tarihine kadar işletilmiş bulunan faiz borcu 31/5/2009 tarihine kadar Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına üç aya kadar vadeli ağırlıklı ortalama mevduat faiz oranı esas alınarak ilan edilecek aylık endeks katsayısı ile çarpılmak suretiyle ödeme planına esas borç tutarı hesaplanır.

İkinci fıkraya göre hesaplanan ödeme planına esas borç tutarının müracaat tarihinden itibaren otuz gün içerisinde defaten ya da taksitler halinde ödenmesi durumunda herhangi bir ilave borç hesaplamasına gidilmez. Ancak, ödeme planına esas borcun vadeli olarak ödenmesinin talep edilmesi halinde aylık eşit taksitler şeklinde ödenecek borç tutarı;

- a) 6 aylık vade için 1,04,
- b) 12 aylık vade için 1,08,
- c) 24 aylık vade için 1,18,
- d) 36 aylık vade için 1,26,

ile çarpılarak hesaplanacak tutarın ay sayısına bölünmesi suretiyle hesaplanır. Vadeli ödemelerde ilk taksit peşin olarak ödenir.

Kredi kartı borçlusunun bu maddenin birinci fıkrasına uygun olarak alacaklıya müracaat etmesi ve yapılan ödeme plânı doğrultusunda taksit tutarlarını ödemesi şartıyla, halihazırda yapılmış işlemler baki kalmak kaydıyla icra işlemleri durur, İcra ve İflas Kanununda belirtilen süreler işlemez.

Kredi kartı borçlusu bu ödeme plânına karşı ancak, plân doğrultusunda ödeme yapmak ve ödemelere devam etmek koşulu ile itiraz yoluna başvurabilir.

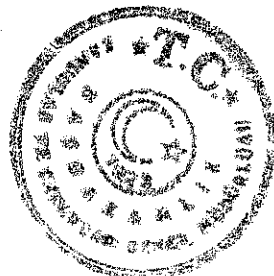
Bu madde kapsamında yeniden yapılandırılan borçlarda, borçlunun yapılandırma öncesi dönemde borca vaki itirazları ortadan kalkar. Ödeme plânı uyarınca son taksitin de vadesinde ödenmesi üzerine icra takibi sona erer.

Altı aylık vade de dahil olmak üzere kabul edilen taksit planına göre bir yıl içerisinde taksitlerden herhangi birinin vade tarihinden itibaren 15 gün içinde ödenmemesi halinde bu madde ile sağlanan haklar ilgili kart çıkaran kuruluşça ya da varlık yönetim şirketince ortadan kaldırılabilir ve bu Kanunun 26 ncı maddesinde belirtilen gecikme faizi üzerinden mevcut icra takip işlemlerine devam edilebilir.

Bankaların kredi kartı alacaklarını temlik almış olan varlık yönetim şirketleri de kredi kartı borçlularının talebi halinde, bu madde gereğince işlem yapmak zorundadırlar. Temlik alacaklıları da bu madde kapsamındaki alacaklarıyla ilgili olarak bankaların yararlandıkları harç muafiyetlerinden yararlanırlar.

Bu madde, Kanunun yürürlüğe giriş tarihinden önce yapılmış ödemeleri geri isteme hakkı vermez.”

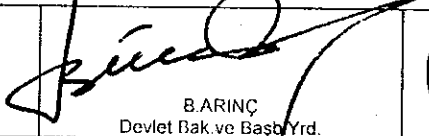
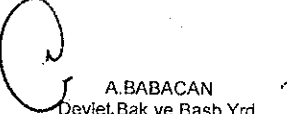
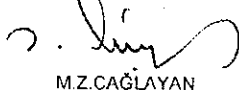
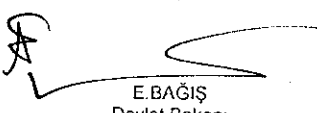
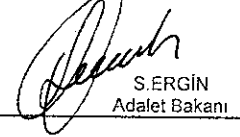
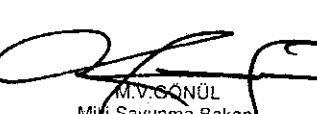
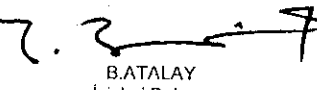
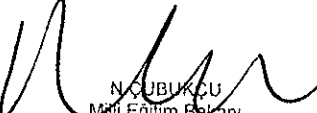
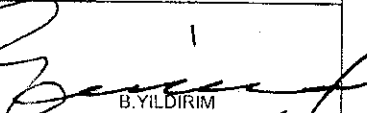
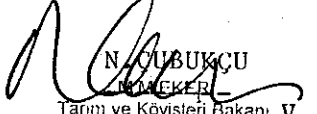
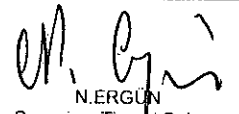
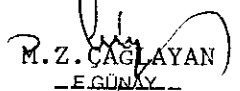
“GEÇİCİ MADDE 6- Kart çıkaran kuruluşlar, bu Kanunun yayımı tarihinden önce kredi kartı verdikleri kart hamilini, kredi kartı kullanımına ilişkin düzenlenen sözleşmelerde hüküm bulunmasa dahi, Kanunun 8 inci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca talep edilebilecek yıllık kredi kartı kullanım bedelini ve bu tutarın yılda bir kez ya da taksitler halinde tahsil edileceğine ilişkin yazılı olarak ya da Kanunun 10 uncu maddesinde belirlenen usul ve esaslara göre hesap özeti bildirilmesinde uyguladıkları yollar ile bilgilendirirler. Bilgilendirme tarihinden itibaren 30 gün içerisinde itirazda bulunulmaması halinde kart kullanım bedelini bilgilendirilen tahsilat şekline uygun olarak tahsil etmeye hak kazanırlar. Bu süre içerisinde itiraz edilmesi halinde kart hamili 90 gün içerisinde kart borcunu ödeyerek sözleşmeyi feshetmek hakkına sahiptir.”

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

RECEP TAYYİP ERDOĞAN
BAŞBAKAN

 C. ÇİÇEK Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 B. ARINÇ Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 A. BABACAN Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 M. AYDIN Devlet Bakanı
 H. YAZICI Devlet Bakanı	 F. N. ÖZAK Devlet Bakanı	 M. Z. ÇAĞLAYAN Devlet Bakanı	 F. ÇELİK Devlet Bakanı
 E. BAĞIŞ Devlet Bakanı	 H. YAZICI S. KAVAF Devlet Bakanı V.	 C. YILMAZ Devlet Bakanı	 S. ERGİN Adalet Bakanı
 M. V. GÖNÜL Milli Savunma Bakanı	 B. ATALAY İçişleri Bakanı	 A. DAVUTOĞLU Dışişleri Bakanı	 M. ŞİMŞEK Maliye Bakanı
 N. ÇUBUKÇU Milli Eğitim Bakanı	 M. DEMİR Bayındırlık ve İşleri Bakanı	 R. AKDAĞ Sağlık Bakanı	 B. YILDIRIM Ulaştırma Bakanı
 N. ÇUBUKÇU Tarım ve Köy İşleri Bakanı V.	 Ö. DİNÇER Çalışma ve Sos. G. v. Bakanı	 N. ERGÜN Sanayi ve Ticaret Bakanı	 T. YILDIZ En. ve Tab. Kay. Bakanı
 M. Z. ÇAĞLAYAN E. GÜNAY Kültür ve Turizm Bakanı V.	 V. EROĞLU Çevre ve Orman Bakanı		